

kívül nagy mennyiségű állatcsont, néhány csonteszköz és csiszolt kőeszköz, orsógombok, néhány hegedű alakú idol (többsége az 1715. gödörkomplexum ÉNy-i részéből), kevés bronztöredék került elő. Az egyik ÉK–DNy-i irányba futó árokban öt emberi csontvázat találtunk. A vázak helyzete változó volt, a zsugorított, oldalra fektetett mellett háton, vagy a hasán fekvő, kicsavart kezű-lábú is került elő. A bronzkori jelenségek egy részében, néha a mészbetétes kerámiatöredékek mellett már késő bronzkorra utaló leletanyag is megjelent. A lelőhely DNy-i részén (az 1884. földút D-i végében) kelta leletanyag, kerámia mellett üveg karperec töredéke került elő méhkas alakú tárológödörből.

A főpálya D-i részén egy magányos 4–6 sz.-i Ny–K-i tájolású sírt találtunk csontfésű és bronzcsat melléklettel.

A főpálya É-i felében szórtan néhány *népvándorlás kori*, valószínűleg avar, nyújtott, háton fekvő, vázas sír is található. Mellékletként vascsat, vaskés, bronz karperec, gyöngyök, egy bronzcsipesz került elő belőlük.

A főpálya Ny-i részén egy kb. 30 m széles sávban, egy *honfoglalás kori* temető NyÉNy–KDK-i tájolású sírjai (128) sorokat alkotva jelentkeztek. Az emberi vázakat egészen sekélyen találtuk, nagyobb részük a humuszban, szubhumuszban helyezkedett el, emiatt a vázak sérültek, egyes részeik a helyükről elmozdultak. Jelentős a csecsemő-, ill. gyermeksírok száma, néha felnőtt mellé vagy alá/felé temetve. Szegény, köznépi temető viszonylag kevés melléklettel; főleg bronz, ritkábban ezüst hajkarikák, karperecek és gyűrűk, néhány ruha- és csizmaveret, vaskés, bőrlukasztó vasár és gyöngyök található a sírokban. Az egyik női sírban aranyozott csüngős és kerek ruhaveretek sorakoztak a nyakrésznél.

Munkatársak: Szabó Sándor, Gecse Tamás, Présel Ferenc Tamás, Vígh Attila, Fenyvesi Anita, Linzembold Csongor technikusok. A geodéziai felmérést a Meridián Kft. végezte.

VOICSEK VANDA

294. Látrány határa

(Somogy megye) R, B, Ró, Kk

2009. június 25-én a Dél-balatoni szennyvízrendszer kiépítése előtt hatástanulmány készítése céljából terepbejárást folytattunk a tervezett nyomvonalon.

Felső-mező (KÖH 71923): Balatonlellétől DK-re, a halastó előtt, az úttól D-re két helyen is cserepeket gyűjtöttünk, a rossz megfigyelési körülmények ellenére is. A két lelőhelyrészt csak egy sáv gyümölcsös választja el egymástól, ezért egy lelőhelynek tekintjük.

Köves-alja (KÖH 72009): A Látránytól ÉK-re lévő területen, 500 m hosszan bejárható kukoricában észleltük a lelőhelyet. Nagyobb mennyiségű kerámiát találtunk, közte őskori (badeni és urnamezős), sok római kori és késő középkori töredéket.

Munkatárs: Nyári Zsolt.

MOLNÁR ISTVÁN

295. Lengyeltői, Rice-puszta (KÖH 69879)

(Somogy megye) R

2009. július 13-án régészeti felügyelet során 3 rézkori objektumot figyeltünk meg a gázárookban. Az 1. sz. objektum K-i felét tudtuk feltárni. A tárológödör formája nem megállapítható, eredetileg kerek lehetett, fala meredek, alja egyenetlen. Bütykös fazéktöredékek, kihajló, egyenes peremtöredék, kevés vékony és vastag falú oldaltöredék, kevés kötötredék, nagyon sok állatcsont, egy kagylótöredék mellett ép rézkés került elő belőle.

Munkatárs: Nyári Zsolt.

NÉMETH PÉTER GERGELY

296. Letkés, Ipoly-meder

(KÖH 70113)

(Pest megye) Ú

2009. augusztus 3-án vízitúrázás közben bődönhajót találtak az Ipoly egyik zátonyán. Időközben az emelkedő víz a hajót elmozdította, így a Börzsöny Múzeum Baráti Körének tagjai haladéktalanul a jobb part közelébe húzták a hajót, és kövekkel lesúlyozták. A biztonság kedvéért egy vaskaróhoz is kikötötték.

Szeptember 3-án megvizsgáltam a hajó környezetét. Mintegy 50 m-es szakaszon átfésültük a partot és a medret is. Másik hajót, leletet nem találtunk. A lelőhely egy gázló, amelyen alacsony vízálláskor csupán térdig ér a folyó. A hajó első felbukkanási helye a zátony teteje volt, a magyar oldalon. Mivel ez a helyszín könnyen belátható a partról és a víz felől is, valószínűleg nem ez az eredeti lelőhely, csupán a nyári áradás hozta ide a hajót valahonnan feljebből (mivel több zátony is van az Ipolyon, valószínűleg pár száz méteres távolságról lehet szó).

A hajó 5 m hosszú, kb. 50 cm széles, 30 cm magas, egyetlen tölgyből faragták ki. Alja és oldalfalai egyenesek. Keresztmetszete eredetileg négyszögletes volt. Az oldalfalak elvékonyodottak, és a legtöbb helyen csupán pár centiméter magasak. Ez a hajó leginkább veszélyeztetett része. A testet két borda merevítette, melyeket a rönk eredeti anyagából hagytak meg. Javításnak, szögelesnek, csapolásnak nem találtuk nyomát. A szögletes keresztmetszet arra utal, hogy a deszkaladikok formája hatással volt a készítőre, tehát nem az őskorban kell keresnünk a párhuzamait.

A szemle során dr. Grynaeus András mintát fűrt a fából. Még a szemle estéjén megkaptuk az eredményt, mely szerint a fa kivágásának legkorábbi lehetséges időpontja 1698. A hajót tehát valószínűleg a 18. sz. elején készítették és használták. Így feltételezhető, hogy régészeti korú lelet.

A hajót a figyelemnek és a folyónak is erősen kitett helyéről a part melletti, egy kevésbé jól látható területen lévő helyszínre helyeztük át. Kövekkel lesúlyoztuk, kötéllal kikötöttük. Mivel másodlagos helyzetben került elő, ezzel nem bolygattunk régészeti összefüggést, a lelet